T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 640
KARAR NO : 2017 / 33
KARAR TR : 20.2.2017

Ö Z E T: Davacının, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 20. maddesine ve buna uygun olarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareketi nedeniyle aynı Kanunun 36/e maddesi uyarınca davalı şirkete ait işletmenin faaliyetlerinin durdurulması ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesi istemi açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İzmir Valiliği Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
Vekili : Av. G.B.E.
Davalı : E. Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Vekili : Av. H.V.

O L A Y :Torbalı C. Başsavcılığının 24/12/2012 tarih ve 2012/2210 Esas sayılı talepnamesi ile; İzmir Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü kontrol görevlileri tarafından 22/11/2012 tarihinde Celal Umur Caddesi No:6 Torbalı/İzmir adresinde faaliyet gösteren davalı E. Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. isimli iş yerinde yapılan denetimde firma tesis atık su deşarjından atık su numunesi alındığı, atık su deşarjının son ulaştığı yerin alıcı ortam olması nedeniyle söz konusu atık su numunesinin 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu ve Su Ürünleri Yönetmeliği hükümlerine göre değerlendirildiği, alınan numunenin analiz raporu sonuçlarında amonyak azotu miktarının 0,2 mg/lt olması gerekirken 1,36 mg/lt olarak tespit edildiği, bu nedenle Su Ürünleri Yönetmeliği'nin 11. maddesinde belirtilen "Sulara Boşaltılabilecek Atıklar" kapsamında sonuçlarının uygun çıkmadığı belirlenerek 1380 Sayılı Kanunun 20. madde ve Su Ürünleri Yönetmeliğinin 11. ve 12. maddelerine istinaden 1380 Sayılı Kanunun 36. maddesinin "e" bendine göre söz konusu işletmeye 17.425,00 TL idari para cezası uygulandığı belirtilerek; 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunun 36. maddesinin "e" bendi gereği davalı E. Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne ait işletmenin faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açılmıştır.

TORBALI (Kapatılan) 2. SULH CEZA MAHKEMESİ: 20/02/2014 gün ve 2013/31 Esas, 2014/169 Karar sayı ile "…5326 Sayılı Kabahatler Kanununun 27/8. maddesi gereğince idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişiyle ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararın ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebi ile birlikte idari yargı merciinde görüleceğinden konuyla ilgili olarak kabahatli kurum İzmir 1. İdare Mahkemesi'nde 2013/535 Esas sayılı dosyasıyla davası bulunduğundan, mahkememizin görevsiz olduğu anlaşılmış olup, CMK'nın 3, 4, 5. maddelerinde görevli mahkemenin yargılamanın her aşamasında re'sen dikkate alınması gerektiğinden mahkememizin görevsizliğine…" şeklindeki gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, davalı vekilinin karara itiraz etmesi üzerine İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliği: 20/08/2016 gün ve 2016/2937 Değişik İş sayılı kararıyla itirazın reddine karar vermiş, bu şekilde karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı idari yargı yerine müracaat etmiştir.

İZMİR 6. İDARE MAHKEMESİ: 13/10/2016 gün ve 2016/1158 Esas sayı ile "…1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun "Muhakeme Usulü " başlıklı (32) maddesinin ilk fıkrasında, 'Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince on beş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır.' hükmü; "Ceza Hükümleri" başlıklı (36.) maddesinin e) bendinde 20 nci maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki yasak, sınırlama ve yükümlülüklere aykırı hareket edenler bir milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır. Suç; fabrika, imalathane ve atölye gibi tesis sahipleri ve bunların sorumlu kıldığı kişiler tarafından işlenildiği takdirde, on milyar lira idari para cezası hükmolunur. Bu gibilerin faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine mahkemece karar verilir.' hükmü yer almaktadır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden; davacı İzmir Valiliğince, E. TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.'ye karşı açılan ve anılan şirketin faaliyetinin durdurulmasına dair davada; Kapatılan Torbalı 2. Sulh Ceza Mahkemesinin E:2013/31 sayılı dosyasında verilen 20/02/2014 gün ve K:2016/169 sayılı kararla Mahkemenin GÖREVSİZLİĞİNE hükmedildiği, bu karara karşı davacı tarafından İzmir 4. Sulh Ceza Mahkemesine itiraz edildiği, yargılama sonucunda İtirazın Reddine Kesin olarak karar verilmesi üzerine bakılmakta olan iş bu davanın açıldığı anlatmaktadır.

Yukarıda aktarımı yapılan mevzuat ve maddî olayın birlikte değerlendirilmesinden; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun "Muhakeme Usulü " başlıklı 32. maddesinin ilk fıkrasında, Bu Kanunda yer alan mahkemece yerine getirilecek görevler zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince on beş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır, hükmü uyarınca, davalı E. Tekstil San. ve Tic. A.Ş.'nin faaliyetinin durdurulması istemli uyuşmazlığın görüm ve çözümü 1380 sayılı Kanunun 32. maddesi uyarınca Sulh Ceza Mahkemesinin görev

alanına girdiğinden, işbu davanın Mahkememizce görülme olanağı bulunmamaktadır.

Mahkememizin işbu dava bakımından görevsiz olduğuna ilişkin kanaat ile birlikte, bakılan davaya ait uyuşmazlığın ilk olarak kapatılan Torbalı 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2013/31 sayılı dosyasına kayden işlem görmeye başladığı, 20.02.2014 gün ve K:2016/169 sayılı karar ile 'yargı yolu bakımından reddedilerek', davada idarî yargının görevli olduğuna hükmedildiği görüldüğünden, gelinen aşamada ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Bu durumda, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un (19.) maddesinde ifadesini bulan hükümler çerçevesinde; görevli yargı yolunun belirlenmesi için, Mahkememizce Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuru yapılması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle davanın adli yargının görev alanına girdiği sonucuna varıldığı…" şeklindeki gerekçesiyle; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosyalar üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fikrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…" açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanunun 19. maddesinde öngörülen biçimde görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Sinem USTA'nın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun 20. maddesine ve buna uygun olarak çıkarılan yönetmelik hükümlerine aykırı hareketi nedeniyle aynı Kanunun 36/e maddesi uyarınca davalı şirkete ait işletmenin faaliyetlerinin durdurulması ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesi istemiyle açılmıştır.

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun "Cezalar" başlıklı 36. maddesinde;

"Bu Kanundaki ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerdeki yasak, sınırlama ve yükümlülüklere aykırı hareket edenlere verilecek cezalar aşağıda gösterilmiştir.

…

e) 20 nci maddeye göre çıkarılan yönetmelikteki yasak, sınırlama ve yükümlülüklere aykırı hareket edenler bir milyar lira İdarî para cezası ile cezalandırılır. Suç; fabrika, imalathane ve atölye gibi tesis sahipleri ve bunların sorumlu kıldığı kişiler tarafından işlendiği takdirde, on milyar lira idari para cezası hükmolunur. Bu gibilerin faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine mahkemece karar verilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanunun "Muhakeme Usulü" başlıklı 32. maddesinde;

"Bu Kanunda yer alan*mahkemece yerine getirilecek görevler* zaruret görülmeyen hallerde sulh ceza mahkemelerince on beş gün içerisinde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır." hükmüne yer verilmiştir.

İdari para cezası vermeye yetkili makamın ve cezaya karşı başvuru yolunun gösterildiği Ek 3. Maddede ise;

"Bu Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan idarî para cezaları mahallin en büyük mülkî amiri ile denizlerde Sahil Güvenlik Komutanlığı bot komutanları tarafından kesilir ve mahallin en büyük mal memurluğuna yatırılır. Mülkî amirler ceza kesme yetkilerini 33 üncü maddede belirtilen görevlilere önceden ilân etmek şartıyla devredebilirler.

…

İdarî para cezalarına karşı cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idare tarafından verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır. İtiraz üzerine verilen karar kesindir.''

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Başvuru Yolu" başlıklı 27. maddesinde ise;

"1-İdarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idarî yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî yaptırım kararı kesinleşir.

…

8-(Ek: 6/12/2006-5560/34 md.) İdarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddiaları bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülür.'' hükümlerini içermektedir.

Dava dosyalarının incelenmesinden, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 36. maddesinin l/e bendi gereğince, davalı şirketin faaliyetinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesine yönelik açılan kamu davasında; Torbalı (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 2013/21 Esas, 2014/169 Karar sayı ile görevsizlik kararı verdiği, karara itiraz eden davacı idare vekilinin itirazının üzerine İzmir 4. Sulh Ceza Hakimliğince 20/08/2016 gün ve 2016/2937 D.İş sayılı karar ile reddedilmesi üzerine kararın kesinleştiği, itirazın reddi kararının davacı idareye 23.09.2016 tarihinde tebliğ edildiği, bunun üzerine 27/09/2016 tarihli dava dilekçesi ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 36. maddesinin l/e bendi gereğince, davalı şirketin faaliyetinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Somut olay ve mevzuat hükümleri birlikte irdelendiğinde; 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu'nun Ek 3. maddesinde bu kanuna aykırı fiillerin varlığı halinde idarece idari para cezası verileceği ve idari para cezalarına karşı başvuru yolunun idari yargı yerleri olduğu öngörülmesine karşın; 32. ve 36/1-e maddelerinde, kanuna aykırı hareket edenlerin 'faaliyetinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesine' ilişkin idari yaptırım kararlarının mahkemece (Sulh Ceza Mahkemesince-yeni düzenleme ile Sulh Ceza Hakimliğince) verileceğinin düzenlendiği görülmektedir.

Buna karşılık Torbalı (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının gerekçesinde yer verdiği *5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesi,* 'idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görülmesine' ilişkin olup; somut olayda idarece davalı şirkete kanuna aykırı eylemleri nedeniyle idari para cezası verilmesi dışında verilmiş bir idari yaptırım kararı bulunmadığından bu maddenin uygulanması mümkün değildir. Tersine, davalı şirket hakkında 'faaliyetinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesine' ilişkin idari yaptırım kararının verilmesi 1380 sayılı Kanunun 32. maddesi gereği mahkemeden talep edilmektedir.

Bu durumda; 1380 sayılı Kanuna aykırı eylemleri nedeniyle davacı şirketin faaliyetinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin zarar vermeyecek hale getirilmesine yönelik istemin, idari yargı yerinde incelenemeyeceği ve davanın çözüm ve görüm yerinin Sulh Ceza Hâkimliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle İzmir 6. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile,Torbalı (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 20/02/2014 gün ve 2013/31 Esas, 2014/169 Karar sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleİzmir 6. Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Torbalı (Kapatılan) 2. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 20/02/2014 gün ve 2013/21 Esas, 2014/169 Karar sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.2.2017 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN